

Ondersteuning voor scholen met Roma-leerlingen

Wie zijn Roma-leerlingen? Wat moet je weten over de Romani-taal (Romani)? Hoe ga je om met verzuim, als hier sprake van is? Kun je extra bekostiging aanvragen? Deze en andere vragen komen regelmatig binnen bij onze helpdesk. In dit artikel geven LOWAN en OWRS (expertisepunt Roma-Sinti) de eerste handvatten voor scholen.

Wie zijn Roma-leerlingen?

Roma vormen een diverse groep van naar schatting 12 miljoen mensen, waarvan zo'n 8 miljoen in Europa wonen – vooral in Oost-Europa. Van oorsprong leidde een deel van hen een rondtrekkend bestaan. Door een lange geschiedenis van uitsluiting en discriminatie is er soms sprake van wantrouwen richting overheid en onderwijs. Dit kan van invloed zijn op het schoolcontact, maar geldt zeker niet voor iedereen.

Roma en Sinti worden vaak samen genoemd. Hoewel ze een gemeenschappelijke oorsprong hebben, zijn ze cultureel en taalkundig verschillend. Veel Sinti wonen al eeuwen in West-Europa, ook in Nederland. Talen verschillen onderling net zo sterk als Nederlands en Duits. Vermijd verzameltermen zoals 'zigeuner', omdat die als kwetsend en stigmatiserend worden ervaren.

Cultuur en taal

De Roma- en Sinti-gemeenschappen zijn zeer divers. Er is vaak sprake van sterke vertel- en muziektradities, maar ook van laaggeletterdheid. Meer achtergrondinformatie vind je in de [Kennisgids Nederlandse Sinti en Roma](#). 8 april is een internationaal erkende Roma-dag, waar rond deze datum vaak (inter)nationale aandacht is voor de Roma-culturen.

Romani, ook wel Romanes of Rom, is een Indo-Europese taal dat gesproken wordt met veel verschillende dialecten. Er is geen standaard schrift en dialectsprekers verstaan elkaar niet altijd. De basiswoorden (eten, getallen, natuur, dieren etc.) komen in de meeste dialecten overeen. Woorden als joekel, bengel en gids zijn via het Romani in het Nederlands terechtgekomen.

Intakegesprek: waar let je op?

Bij een intake is het belangrijk om door te vragen naar de thuistalen. Eerste generatie Roma spreken vaak Romani en de taal van het land van herkomst. Wees je ervan bewust dat sommige ouders weinig vertrouwen hebben in onderwijs of er beperkte ervaring mee hebben.

Hoe houd je rekening met culturele verschillen?

Bouw actief een vertrouwensband op met ouders. Sluit aan bij hun belevingswereld en betrek ouders bij schoolactiviteiten. Wees duidelijk over de leerplicht. Bij zorgen over verzuim kun je contact zoeken met een OWRS-consulent via owrs.nl. Huisbezoeken kunnen helpen om drempels te verlagen.

Tolkgebruik

Romani kent minstens 60 dialecten. Vertaalapps werken vaak slecht. Global Talk beschikt over Roma-tolken. Ook de Nederlandse Roma Vereniging of OWRS kan tolken of brugfunctionarissen inzetten.

Schoolverzuim

Bij structureel verzuim:

- Neem contact op met ouders om oorzaken te achterhalen.
- Ga op huisbezoek indien nodig.
- Leg de leerplicht duidelijk uit.
- Betrek OWRS of lokale consulenten voor ondersteuning. In 2025 verschijnt een landelijk onderzoek naar de onderwijsbehoeften van Roma-kinderen (OWRS, OCW).

Aanvullende bekostiging

Scholen kunnen extra bekostiging aanvragen als zij vier of meer leerlingen met een Roma- of Sinti-achtergrond hebben (per BRIN-nummer). Dit kan via [DUO](https://duo.nl).

Tot 2022 was een ouderverklaring verplicht. Sindsdien ligt de verantwoordelijkheid bij de school. Het is toegestaan om in een open gesprek naar culturele achtergrond en thuistalen te vragen. Vermijd echter schriftelijke registratie, omdat dit wantrouwen of stigmatisering kan oproepen. Een goede relatie met ouders is hierbij essentieel.

Meer informatie

- [OWRS](https://owrs.nl)
- [Nederlandse Roma Vereniging](https://nederlandse-roma-vereniging.nl)
- [DUO - extra bekostiging](https://duo.nl)
- [Kennisgids Sinti en Roma - KIS](https://kennisgids-sinti-en-roma.nl)
- [Foyer: Werken met Roma in Brussel](https://foyer-werken-met-roma-in-brussel.nl)

OWRS

In Nederland zijn er zowel op lokaal, regionaal als landelijk niveau mensen die het onderwijs aan kinderen van woonwagenbewoners, Roma en Sinti ondersteunen.

OWRS is een landelijk platform dat deze mensen verbindt.

Kernactiviteiten van OWRS zijn:

- Landelijke informatievoorziening via de website
- Helpdesk en makelende rol tussen beleidsbepalend en uitvoerend niveau
- Netwerken (kennisdeling, praktijkvoorbeelden)

Landelijke ondersteuning
Onderwijs aan Woonwagen-,
Roma- en Sintikinderen